

MIEJSCA PAMIĘCI

Wisła

Zamek Prezydenta Rzeczypospolitej Polski

**REZYDENCJA
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
NARODOWY ZESPÓŁ ZABYTKOWY
ZAMEK**

- 1907 ARCHIDIEKAN FREDERIK HARBURG BUDUJE NA SPOKACH ZADNEGO GRONIA
W WISLE DREWNIANY ZAMECZEK W SŁASKU
- 1909 ROZRYSE ZAMCZEK POKRĘTA DREWNIANA W PLACU WYKONANE
Z GOTOWYMI ELEMENTAMI POCZĄTKOWYCH Z PRZESZŁOŚCI WILIBRIDA
- 1913 PO ODDYSKANIU NIEPODLEGŁOŚCI ZAMECZEK ZWIĄZANE SIĘ W DYSPOZYCJI
MINISTERSTWA ROLNICTWA I LEŚNICTWA
- 1927 SEJM SŁASKI WOLNODRUGI MICHAŁ GRĄZYŃSKI PODJĘMIA DECYZJĘ
O PRZEKAZANIU ZAMCZEKU PREZYDENTOWI II RZECZYPOSPOLITEJ
IGNACEMU MOŚCICKIEMU
- W DNIU 23 MA 24 XII POŻAR DOSZCZETNIE TRWAŁ DREWNIANY ZAMECZEK
- 1928 WŁADZE SŁASKA DECYDUJĄ O BUDOWIE NOWEJ MUROWANEJ REZYDENCJI
- 1929-1930 BUDOWA ZAMKU WEDŁUG PROJEKTU ARCHITEKTA
ADOLFA SZYNDRO-BOHUSZA PROJEKT I WYKONANIE WNETRZ WYKONALI
ANDRZEJ PRONASZKO I WŁODZIMIERZ PADLEWSKI
- BUDOWA WARTOWNI Z GARZANI ZAMEK DOŁNO
- 1930-1932 ZAMEK PEŁNIŁ FUNKCJĘ REZYDENCJI PREZYDENTA RP
- 1939-1945 REZYDENCJA ZOSTAŁA ZAKAZANA
M. GSRÖDZKY-DŁ. GONICZKÓW I URZĘDNIKÓW II RZESZY
- 1953 KONSTYTUCJA PRL ZROSPRZĘDZIŁA REZYDENCJĘ
PRZEJĘCIE ZAMKU PRZEZ URZĄD RĄDZ. MINISTRÓW
- 1981 PRZEKAZANIE ZAMKU ODBYTKOM Z KWK DĘCZYŃCJA PRL
Z PAWŁOWIC SŁASKICH
- 2002 PRZYWRÓCENIE ZAMKOWI HISTORYCZNEJ FUNKCJI
REZYDENCJI PREZYDENTA RP
- 2003-2005 WZBUDOWANIE BIAŁY WYTRONATZĄ PREZYDENTA RP
ALEKSANDRA KWASNIŃSKIEGO
ZAMKOWI ZOSTAŁO PRZEKAZANE PRZEZ URZĄD RĄDZ. MINISTRÓW
WŁADZĘ RZECZYPOSPOLITEJ KONSERWATORIAM I MUSEUM ZABYTKÓW
- WIEŚ 2005 ROK

Zameczek myśliwski arcyksięcia Fryderyka Habsburga na Zadnim Groniu

W miejscu dotychczasowego Zamku Dolnego (dawnego budynku gospodarczego przy Zamku Prezydenta Rzeczypospolitej) latach do 1927 roku zameczek myśliwski osiadł na miejscu właściciela dóbr Komory Cieszyńskiej i rodu Habsburgów, władającego ziemiami cieszyńskimi w latach 1843-1904, arcyksięcia Fryderyka.

Z inicjatywy arcyksięcia Izabelli – żony Fryderyka Habsburga, władcy Komory Cieszyńskiej rozpoczęły w 1907 roku budowę zameczka myśliwskiego na osiadałach Zadniego Gronia. Plany kwaterki stworzył Habsburgowie sprowadził w 1906 roku budowniczy Komory Cieszyńskiej Ernest Altmann.

Zameczek był parterowym budynkiem wykonanym w konstrukcji szkieletowej z drewna miodrzewowego i powalczonym na wysokość kamienicy. Całość wystrój wnętrza pochodził z Niemiec, od frontu budowli przebiegał faldryj taras. Budowla posiadała wysokie podłazie kryte stryżynami, wielopokładowymi, a w części reprezentacyjnej marmurowymi dachami i gzymsami, przelansowanymi w dolnych częściach pałacu. Dachy zamknięto w lukarniach. Elewację frontową ozdobiły dwa ryzality. Pierwszy – pięcioletni narożnik narożnikowy w górnej części elewacji balkonem nadświetlonym na łukach. Drugi – w formie pięciobocznej wznosił szesnastokątnej trójbocznie łamany, przekłony balkon, pełnił funkcję jadalni. Dachy ryzalitów oraz łączących ścian zewnętrznych podłazie zwieńczono maszykami.

W zamieszku skalkulowano przynajmniej pokoje mieszkalne arcyksięcia oraz pomieszczenia gościnne. Kuchnia i mieszkanie służby zaplanowano z tyłu budowli. Niechcąc rozciągnąć się stopnia i wzniesienia, scieżka z tyłu zameczka skierowano górnikiem.

Zameczek, stojący wraz z wzniesionymi zostały zbudowane w latach 1906-1907 przez firmę budownictwa cieszyńskiego Engema Faldy. Projekt nawiązywał do stylizacji budownictwa kręgu karpacijskiego z elementami secesyjnymi.

Nieopodal ścieżki stworzył modernistyczny w 1907 roku wystrój wnętrza. Dwie ścieżki: gospodarczą i mieszkalną (w miejscu dotychczasowej osiadłowej kaplicy). W 1909 roku pierwszej arcyksięcia Izabelli rozpoczęła budowę drewnianej kaplicy, stryżynami w stylu budownictwa kręgu śląskiego. Jednocześnie była opanocznikami nawy i węższym, trójbocznie szesnastokątnej prezbiterium została wzniesiona z drewna świerkowego w konstrukcji szkieletowej i nakryta obrotowymi oraz dachami wielopokładowymi o przelansowanych pałacach. Elewację frontową zwieńczono wystrójką o dachu szczytowym i powstaje osiadłowym balkonem. Do fasady dostawiono ganki wykonane w konstrukcji szkieletowej.

W zamieszku na Zadnim Groniu arcyksięcia Fryderyk wraz z małżonką Izabellą gościł zwykle trzy razy w roku. W 1903 roku wyprawili na zamek niemiecki Wilhelm 11 i generał Paul Hindenburg von Bennckendorff wraz z żoną Annou-Wigier Karol i z generałem Conradem von Hildebrandt.

Przebudowanie pierwszej wojny światowej, gdy ziemie cieszyńskie znalazły się w granicach 11 Rzeczypospolitej, właścicielom nie udało się do 1927 roku było Ministerstwo Rolnictwa i Własności, które przeznaczyło środki budowli na kwatery letniskowe dla swoich urzędników.

W listopadzie 1927 roku, na mocy uchwały Śląskiej Rady Wojewódzkiej, władze samorządowe województwa śląskiego z wojewodą Michałem Grażyńskim na czele postanowiły przebudować, odnowić i urządzić budynek na potrzeby Prezydenta RP. W trakcie przeprowadzonych robót, w noc z 10 na 11 grudnia 1927 roku, zameczek spłonął.

Wobec znaczącej sytuacji zdecydowano się wybudować nowy gmach. Zaprojektowany przez Adolfa Szycha-Bobarsa w 1928 roku Zamek wybudowano w latach 1929-32 kilkunastu metrowej parterowej opalonego zameczka arcyksięcia Fryderyka Habsburga. W miejscu dawnej budowli habsburskiej wzniesiono według planów wykonanych przez projektanta Zamku budynek mieszkalny wraz z zapleczem gospodarczym i garażami.

opracowanie: Dariusz Koszarowski ©

ORGANIZATOR:

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ:

opracowanie: Agnieszka Lach

Rezydencja Prezydenta RP Zamek
Narodowy Zespół Zabytkowy w Wisła

tel. 33/854 65 00, fax 33/854 65 01
www.zamekvisla.pl e-mail: zamekvisla@zamekvisla.pl

ZAPRASZAMY

na wypoczynek poprzez korzystanie z usług hotelowych i gastronomicznych w Zamku Dolnym i Gajówce. Organizujemy również konferencje, szkolenia oraz uroczystości okolicznościowe

w każdą niedzielę do zabytkowej Kaplicy p.w. Św. Jadwigi Śląskiej
godz. 10³⁰ – Nabożeństwa Ewangelickie
godz. 12⁰⁰ – Msza św.

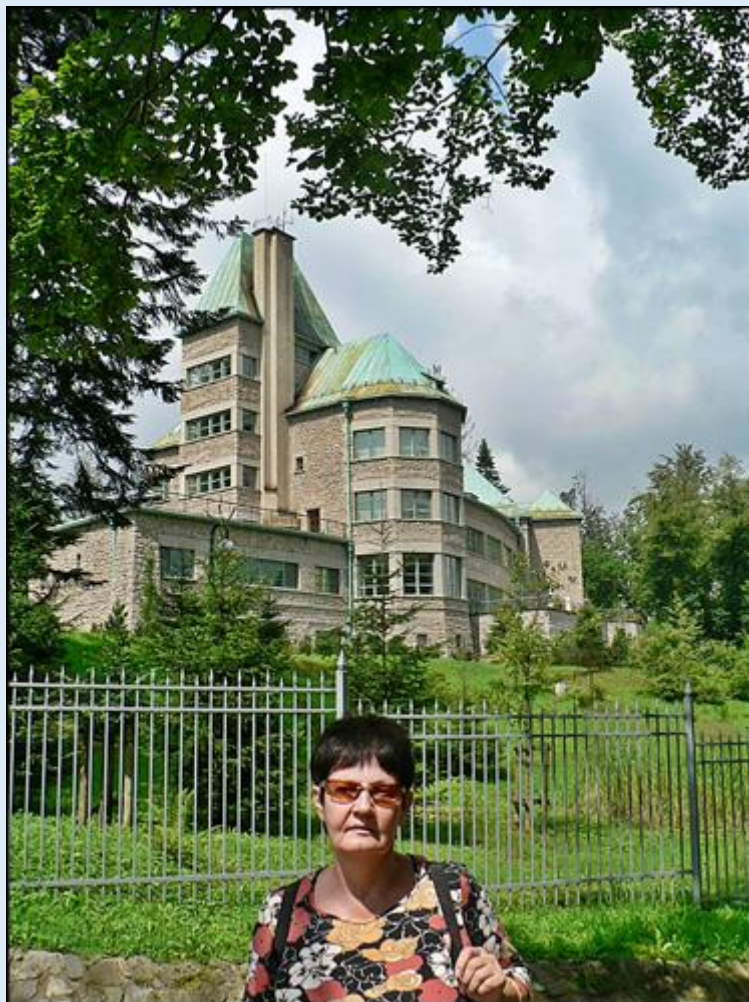
do zwiedzania historycznej Rezydencji Prezydentów RP Zamek – unikatowego dzieła polskiej architektury okresu międzywojennego.

Zwiedzanie jest bezpłatne i odbywa się od środy do soboty w godzinach 11.00, 12.30 i 14.00 w 15-20 osobowych grupach z przewodnikiem.

Zapisy (z co najmniej siedmiodniowym wyprzedzeniem) przyjmuje Recepcja Rezydencji, Wisła ul. Zameczek 1 tel. 033/854 65 00, fax: 033/854 65 01, e-mail: zamekvisla@zamekvisla.pl

Uwaga! Zwiedzanie może zostać odwołane.

Każdy zwiedzający oraz uczestnik nabożeństwa lub mszy winien posiadać dowód tożsamości do okazania pracownikom Ochrony.

zdjęcia: *Jan Nitecki*

zdjęcia w czerwonym obramowaniu zapożyczono z:
<https://gorypolskie.eu/ciekawe-miejsca/287-rezydencja-zamek-wisla>
z drona: <https://www.youtube.com/watch?v=1bP8FsknQtg>

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)